

РУЗВЕЛТИ ЗАПИСАЛИ РОДОВИЙ „ЧЕСТОК ДЛЯ НАЦІЇ“

НЮ ЙОРК. — Президент Рузвелт і його жінка записали свій дім у Райд Парку і 33 акри на власність Злучених Держав. Запис виконано 31 грудня 1943 р. а його перення іменем держави секретар внутрішніх справ Гарі Л. Іксес. Рузвелт застеріг собі на власності право доживоття, а для дітей право мешкання до кінця життя. Дім має бути переміненний на музей та бібліотеку, для котрої положив уже підстави теперішній власник.

ЕКСПЛУДУВАВ НИЩИТЕЛЬ КОЛО НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Американський військовий корабель-нищитель затопився 6 миль від пристані в Нью Йорку ранком 3. січня внаслідок вибуху, що довстав із незаних причин. Вибух було чути в промірі 40 миль, а в деяких прибережних домах полукали шиби. Точного числа жертв управа військової флотії не подає. Згадує лише, що на такому кораблі, який, тепер затопився, служив звичайно 200 офіцерів і залогі. Здогадують, що є 50 до 60 вбитих, а ранених нараховують 113 людей.

ДРУГИЙ НИЩИТЕЛЬ СТОРПЕДУВАНИЙ.

ВАШИНГТОН. — Перед тижнем затопили ворожі торпеди на Атлантичному океані американський нищитель, котрого імені управа флотії не оголошує. Це перший військовий американський корабель, затоплений ворогами від 28 лютого 1942 р. коли то німецька субмарина сторпедувала американський нищитель Джейкоб Джовнс на побережжю стейту Нью Джерзі. Кількість жертв останнього затоплення не оголошено, бо управа флотії мусить наперед повідомити родину про смерть їхніх дітей.

Обжаловують за визначення діячів під загрозою заговору проти злучених держав.

ВАШИНГТОН. — Під замітом заговору проти правного уряду Злучених Держав обжаловує департамент справедливости 30 різнородних громадян з різних сторін краю. Їм закидується агітацію в армії та підготову нацистсько-фашистського ражіму в Злучених Державах. Між обжалованими знаходяться такі одиниці, що мали вплив на творення різних фашистських організацій в Америці, як Німецько-Американський Бунд, Силвер-Ширтс, Найтс оф дн Гвайт Камелія, Америкен Нешелістс Конфедерейшон, Нешенел Ліберті Парті, Кришен Мобілайзерс, Америкен Нешенел Соціаліст Парті і Флендерс Гол. Колиб їх засудили, обжаловані можуть дістати по 10 літ тюрми і \$10,000 гривни.

„ЗВ'ЯЗАНІ СОВІСТЬЮ“ СТАЮТЬ ДОБРИМИ ШПИТАЛЬНИМИ ДОГЛЯДАЧАМИ.

КІВЛЕНД. — Мужчини, що відмовилися служити в армії з огляду на аргумент, що їм не дозволяє совість на таку службу („коншіеншюс обджекторс“), виказують незвичайну совісність при услугах по шпиталях. Деякі з них, приділені до обслуги умов хворих, виказують особисте заінтересування хворими і є дуже помічними для них. Замість тримати їх в таборах інтернованих, влада уживає таких „зв'язаних совістю“ людей до хосенної праці.

НЕДОСТАЧА ОДЯГУ В 25 СТЕЙТАХ.

ВАШИНГТОН. — До Американського Товариства Домашньої Економіки наслідки протести з 25 стейтв проти недостачі одягів. Це перші ластівки в тому відношенні. Досі приходили протести проти лихого матеріялу, вживаного на одяги в усіх стейтах. У теперішньому протесті найбільше нарікають на недостачу одягів для дітей. Стейти, найбільше діткнені недостачею, лежать на півдні і на півночному заході, хоч між ними згадується теж і стейт Нью Джерзі, Ровд Айленд та Месечусетс.

ДОМАГАЮТЬСЯ ЦЕНЗУРИ СЛІВ ГЕН. МАРШАЛА.

ВАШИНГТОН. — Один з радіо-промовців минулого тижня згадав імя начальника генерального штабу Джорджа С. Маршала, начеб то він був автором замітки, що страйк залізничників дав нацистам до рук оружжя до пропаганди, що Аліянті є ослаблені і тому підбиті намістами народи не мають виглядів на успіх повстання проти німців. Предсідник Американської Федерації Праці Вільям Грін домагається від конгресу перевірки, чи це справді замітка генерала Маршала, а колиб показалося, що так є, щоб витягнути з цього відповідні висновки.

СУД ПІДТРИМУЄ ДОМАГАННЯ ЗМІНИ КОНСТИТУЦІЇ В НЮ ДЖЕРЗІ.

ТРЕНТОН. — Суддя Найвищого Стейтвого Суду Нютон Г. Портер відкинув домагання, щоб суд провірив законність домагання зміни конституції стейту Нью Джерзі. У цей спосіб легіслатива буде мусіла зайнятися дискусією та евентуальною поправкою конституції, як цього домагалося більшість громадян вчасі голосування при листопадових виборах.

Дари „від народу Злучених Держав для героїського народу в Совегах“

НЮ ЙОРК. — На пакуках, призначених для допомоги Росії, поміщуються написи: „Від народу Злучених Держав, до героїського народу Советського Союзу“, як це сповідає Фред Майерс, директор „Рошен Вор Рілф-у“. Він каже, що ці пакуки, які напаливають з дарами для населення Росії, починаються до сціплення приязни між обома народами більше, ніж формальні договори приязни.

ПІСЛЯ ЗРУЙНОВАННЯ НАЦИСТИВСЬКОЇ ПОВІТРЯНОЇ СИЛИ ПРИЙДЕ ЛЕГКО ІНВАЗІЯ

ВАШИНГТОН. — Від перемоги над німецькою повітряною силою залежатиме існування Німеччини, або її знищення. Таку думку висловив ген. Г. Г. Арнолд. Він того погляду, що як вилітніється німецьку повітряну флотію, інвазія Німеччини стане так легкою, як це лише можливо, бо знищення повітряної сили підкопає мораль німецьких боєвих сил. — Ці думки висловив ген. Арнолд у своїм звіті до військового департаменту. При цій нагоді ген. Арнолд подав до відомої повітряної сили Злучених Держав, які обіймають 2,385,000 офіцерів і мужиків. Із осягів в боях проти ворога, ген. Арнолд згадує про певне знищення 8,448 ворожих літаків, правдоподібно знищення 2,555 літаків і ушкодження дальших 2,834 літаків.

„НЕ СПОЧИВАТИ НА ВЕСЛАХ“—КЛИЧЕ АДМІРАЛ

ВАШИНГТОН. — Віцеадмірал Еморі С. Ланг, предсідник Морської Комісії Злучених Держав, один із сімох високих достойників, що висловили свої погляди на перемогу в 1944 р. а заяв станошше по череді. Інші заявили, що вони певні перемоги в наступному році. А Ланг каже: „Виграймо війну в 1944“. Однак він теж подає способи, як це можна зробити. „Не спочивати нам на веслах, але плисти цілою силою“. Наступний рік буде, на думку Ланга, найважчий в боротьбі і треба буде йти вперед цілий рік, без огляду на це, що кажуть інші. Він теж виявив, що в грудні минулого року Америка збудувала більше торговельних кораблів, ніж упродовж цілого 1940. та 1941. року. А програма на 1944. рік передбачує ще живішу діяльність при будові кораблів.

Проаліантський переворот у Болгарії

БЕРН. — До місцевих дипломатичних кіл прийшла з Болгарії вістка, що Микола Мунанов, проаліантський провідник болгарської опозиції, котра добивається переміни болгарської політики на сторону аліантів, повів як член регенційної ради державний переворот та повалив пронімецький кабінет прем'єра Доброго Божилова. Зо старого кабінету остався в новому покищо тільки міністер війни, але й він тільки тимчасово.

Цю міністерську кризу представляють як політичне маневрування за створення в Болгарії „уряду Бадолія“.

Сюди приходять теж вісти, що телеграфічні розмови між Туреччиною й Болгарією були завішені від останньої неділі, та що від того дня нема залізного руху між цими державами.

До Туреччини доносять, що болгарський уряд далі заявляє німцям лояльність Болгарії, але болгарське населення вже переконане, що Німеччина програла війну, й хоче проаліантського уряду.

ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД У ЛОНДОНІ ХОЧЕ НАВ'ЯЗАТИ НОВІ ЗВ'ЯЗКИ З МОСКВОЮ

ЛОНДОН. — Станіслав Міколайчик, прем'єр польського уряду на вигнанні, заявив у розмові з газетярями, що польський уряд бажав собі нав'язання як найскорше дипломатичних зв'язків зо советським урядом, ще на-віть до вирішення питання східних границь між Польщею й советським союзом. Він додав, що ініціатива для поновного нав'язання зв'язків має вийти від Москви.

Міколайчик говорив теж, що польські підземні організації в Польщі пішли би на активну допомогу наступаючій червоній армії, але вони бояться, що німці можуть їх здущити до приходу червоної армії. Він казав теж, що німці стараються тепер приєднати поляків на свій бік обіцянками лагідної поведінки супроти них; поляки однак не можуть німцям забути масакри поляків й садження соток тисяч до концентраційних таборів.

Міколайчик казав, що якимби прийшло до порозуміння між польським і советським урядом, то замість „комплікацій“ по досягненню польської границі червоною армією, була би співпраця.

Польські круги кажуть, що Міколайчик уже зовсім певно вибирається до Вашингтону на розмови з американським урядом. З ним іде теж Тадеуш Ромер, міністер заграничних справ. Перед відздом до Америки польські міністри будуть конферувати ще з Бенешем, президентом Чехословаччини, що вертається до Лондону з Москви, де він підписував договір між советським союзом і Чехословаччиною.

КІНЕЦЬ НАЦИСТИЧНОГО „ГНІЗДА“.—Знята з гора світлиня показує бомбардування італійського міста Венафра, в котрім осадовилися німецькі війська. По них бе аліантська артилерія. В цьому менті вибухали дві гарматні кулі. У церкві на ліво, за котрою вибухає бомба, находилася головна квартира німецьких військ.

СКИНУЛИ ЗНОВУ ТИСЯЧКУ ТОН НА БЕРЛІН

ЛОНДОН. — Нова мот а сила британських бомбовиків пробилася крізь ну летничу оборону Німеччини й дісталася до ну, де вона скинула тисячу тон бомб на німецьку столицю що ще вкопується з бомбардування попереднього дня.

На основі вісток з достовірних жерел 40 процент Берліну находиться в повній руїні, внаслідок десяти бомбардувань, що майже безперервно йшли від 18 листопада. Останнє бомбардування зчинило в ньому ряд великих пожарів. Найбільше від останнього бомбардування потерпів самий центр Берліну, де находяться найбільші урядові будинки, багато з них виставлених нацистичним урядом. За певними звідомленнями, що прийшли через неутральні краї, поцілено цим разом навіть великий будинок, де містився уряд Гітлера. У підземних противомовних сховках того будинку, кажуть, находилося підчас бомбардування багато осіб, котрих доля не відома. Один шведський рапорт подає число осіб, що загинули в цьому бомбардуванні, на 2,760 осіб; більшість убитих це робітники поцілених бомбами фабрик. Пожари, що розгорілися в Берліні від бомбардування, бачили летуни на віддалі сто миль від Берліну. Були менти, коли на Берлін падало понад 70 тон вибухового матеріялу на мінуту.

Проти британських летунів вислали німці величезні сили боєвих літаків, котрих число подають на 600. Бритійські бомбовики однак розбили цю оборону та добились до центру Берліну. Бритійці втратили в цій операції 27 літаків.

До Стокгольму приїхали вже люди, які бачили останнє бомбардування Берліну, і вони потверджують вістку, що між поціленими будинками находить будинок канцлера. Цей будинок, котрий має зов ірдів довгий фронт на Фоснтрассе, уважався загальною символікою нацизму.

Налет бомбовиків, що почався коло пів до 3. години вночі, зчинив негайно в Берліні справжнє пекло. Земля тряслася від бомб як від землетрусу. На всіх боках зривалися огні й дими, валилися доми в румовища, а потім піднімалися височенні подумья. Німецький уряд пристішує евакуацію столиці.

РОСІЙСЬКА АРМІЯ НА СТАРИХ ГРАНИЦІ ПОЛЬЩІ.

ЛОНДОН. — Російські війська заняли місто Олевське, що лежить усього 7 миль від старої польської границі. Вони посунулися за день наперед на 12 миль й заняли 170 міст і сіл, між ними Новгород Волинський, на котрого вулицях прийшло до страшних боїв. Положення німців в околиці Бердичева стає щораз важче.

Далі на півночі червона армія посувається ближче до старої границі Лотви здовж залізниці з Великих Луків до Лотви. Московські комунікати не згадують вже три дні боїв коло Вітебська, а берлінський комунікат говорить, що німці відбили сильні офензивні рухи в околиці того міста.

ПОЦІЛЕНО 2 ЯПОНСЬКІ КРУЖЛЯКИ КОЛО КАВІЕНГУ.

АЛІАНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА НА НОВІЙ ГВІНЕЇ. — Американські бомбовики й торпедові човни поцілили підчас нападу на Кавієнг, на Новій Ірландії, два японські важкі кружляки й один нищитель. Як американці відлітали, японські кораблі горіли.

Один з ворожих кружляків був поцілений трьома бомбами по 1,000 фунтів кожна та одною торпедою, а другий двома бомбами по 1,000 фунтів кожна та трьома торпедами.

Японці вислали на стрічу американців 30 „зер“, і американці збили з них певно 11, а можливо ще 4 інші.

НЕГОДА ЗДЕРЖУЄ БОРОТЬБУ В ІТАЛІЇ.

АЛЖІР. — Внаслідок снігів, дощів і сильних вітрів боротьба в Італії ослабла. Аліантські летуни розбивали бомбами мости й залізничні двірці на території, занятій німцями, головно здовж італійської Рів'єри й на північ від Риму.

ПАРТИЗАНИ ТІТА ЗАХОПИЛИ ПОЛОВИНУ НАЦИСТИЧНОЇ БАЗИ.

ЛОНДОН. — Партизани під команду маршала Броза Тіта заняли половину Баналюки, в котрій находилася головна квартира другої німецької позової армії.

Бій почався в навічерея Нового Року. Партизани захопили багато офіцерів і вояків. Друга німецька позова армія мала завдання боронити побережжя Адриатику, бо через нього Аліянті посилають партизанам підкріплення в амуніції й інших військових матеріялах.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 31-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрим оголошується хоче мати своє оголошення.

Table with columns: ПЕРЕДПЛАТА, SUBSCRIPTION RATES. Includes rates for one year, six months, and three months.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ТАК І ВСЮДИ

До загальної акції в справі святкування 50-літнього ювілею Українського Народного Союзу приступив, як можна було сподіватися, передусім І. відділ організації. Піше про це секретар відділу в головну канцелярію:

Комітет першого відділу У. Н. Союзу в Шамокі, Па., зійшовся 26. грудня на наради в справі святкування 50-літнього ювілею У. Н. Союзу. Іван Чичиль, президент комітету, забрав вступне слово і вказав як на примір на хату Вашингтона, першого президента Злучених Держав. Ця хата вже понад сотку літ існує, а прецінь виглядає ніби прекрасна, може краще, ніж в часи, коли її збудовано. Чомуж це так? Чому муровані доми з тих часів уже давно розвалилися, а дерев'яна хата Вашингтона ще краща, ніж була? Дятого, бо поступово Америка знає, як цінити осідок Батька Свого К...ю, освободителя американського народу.

„Так само справа мається з Українським Народним Союзом, говорив далі президент комітету І. відділу У. Н. Союзу. Початки його були дуже трудні, але нині, по 50 роках свого існування У. Н. Союз представляється незвичайно поважно з своїми 42 тисячами членів і понад 7 мільонами доларів маєтку. Цей зріст він завдячує добрій охоті своїх членів та добрій господарстві своїх урядів. Нині У. Н. Союз є славою для всіх союзів“.

Відповідно відсвяткування великого ювілею У. Н. Союзу в тій місцевості, де під велику будову поставлено першу цеглину.

Зацікавлення ювілейом У. Н. Союзу з боку І. відділу У. Н. Союзу є наскрізь самозрозуміле. Так буває в кожній організації. У кожній такими святами цікавляться ті клітини організації, яких діяльність ближче причетна до історії повстання й розвою організації.

Однак, інші місцевості зовсім не повинні чутися пониженими ювілейним святкуванням таких перших клітин. Звісно, не з одної цегли складається будова, але з багатьох, і кожна грає в цілій будові свою роль. І хоча перша цеглина має на стільки надзвичайне значіння, що без неї будова не була би почалася, та й далі, признамо по застанові, теж важні, бо й без них будова не було би. Певна річ, ювілейному обходу, який буде справляти перший відділ У. Н. Союзу, співчують усі інші відділи як тому, що діло почав, а знову перший відділ певно тішитися діяльністю наступних відділів, як тими, що почате діло дали повели й завершили.

Всі згідні, що буде рішальним

Ми спершу почули збоку президента Рузвельта та інших передових цивільних і військових осіб, що в 1944 році ми повинні осягнути в Європі остаточну перемогу. А за ними заговорили про це проблему та, над якими ось та перемога буде здобута. Себто в першу чергу Гітлер; а далі маршал Герінг та нацистський міністер пропаганди Геббельс.

Отже, як бачимо, та заговорили три нацистські стовпи. Тому і таке важне те, що вони говорили і що заповіли. Та з усього найважніше те, що теж і вони стоять на тому, що біжучий рік буде рішальним. А коли всі погоджуються щодо цього одного пункту, то ясне, що переживатимемо в цьому році чи не найважливішу епоху історії людства.

З промов нацистських провідників, якими вони витали німецький народ з новим роком, віяло сумнівами. Вправді підкреслено, як це зробив Гітлер, що в 1943 році німці чудом відвернули від себе „наполеонівську катастрофу“, але не сказано нічого такого, що могло б упевнити німців, що ця катастрофа не стріне їх в біжучому році. Усе, що було можна подати німецькому народові в розраду, було те, що покищо ніхто з ворогів не заявив ще пяди німецької землі. Та коли іде про потребу дальшої боротьби і посвяти, то нацистські провідники могли тільки подати, що якщо Німеччина не відержить і заломиться, то же її швидко і безпощадне знищення. Знов народам, що опинились під нацистською окупацією, нацистські головачі могли тільки сказати „на потіху“, що як провалиться нацистська влада, то по ній прийде — большевицька.

„Перемога або руїна“, каже Гітлер, додаючи, що „він не ніколи передтим не чувся, німцем гордим з цього, що є тимцем, як тепер“, та кінчачи благанням Божої помочі для німецької перемоги і многолітнім для Гітлера...

Як до цього додати ще Гітлера заклик до боротьби „око за око і зуб за зуб“, то матимемо образ того душевного настрою, з яким нацистський світ вступив у рішальний рік свого існування і світової боротьби. Усі ті промови нацистських провідників, що вони тепер виголосили, є цілком відмінні від тих, що їх виголосено з новим роком по боці Аліантів. Та між ними і другими є згода тільки щодо одного: 1944 рік буде дійсно рішальним роком. А щодо решти, то можна сказати, що по стороні Об'єднаних Держав є зрівноважений спокій як вислід повної віри в леву перемогу, не зважаючи на те, що є повна свідомість великанських жертв, потрібних для осягнення цієї перемоги. Знов по противній стороні є — розпука. Нема там найменшого вигляду на перемогу, ні на те, щоб можна було виступити якимись мировими пропозиціями чи торгами. Стоїть перед ними тільки — безумовна здача, получена з безпощадним фізичним знищенням головних винників різних варварств, докнунаних над підбитими народами. Ось те є те, чого треба надіятись в 1944 році.

відували москвофільство на рідних землях, воно ще куди сильніше між американськими українцями.

Саме в часі цього найбільшого занепаду українського національного життя, в часі першого засідання галицького союму 1861 р. виступив граф Лешек Борковскі, бутний польський шляхтич з Галичини, та кинув визов західним українцям словами: „Нема Русі, єст тільки Польська і Москва“. Русь це стара назва України, як самостійного народу від поляків та москалів. Лешек Борковскі стверджував „Вірую“ польської шляхецької більшости у галицьким соймі, що нема українського народу — є тільки нарід польський та московський.

Подібних політичних поглядів були мабуть також ці поляки, що 1914-го року зробили угоду з могучим тоді російським головнокомандуючим князем Миколоаєм Миколоевичом. Вони в обличчі московської переваги віддавали Галичину не по Сян, але аж по Вислоку з містами Ряшевом та Переворськом москалям, за яку автономію для польського народу під Росією, але вже 1918 р. підняли ті самі люди війну проти правотоного господаря цієї землі — українського народу, який мав куди скромніші домагання. Чому така зміна? Тому, що в головах багато поляків таки ще сиділи думки Лешка Борковського з 1861 року, що „Нема Русі, єст тільки Москва і Польска“. А в думках тих Лешків Борковських ця Польща та Москва повинні поділитися Україною десь там над Дніпром, бо і для Польщі і для Москви це чужа земля, власність українського народу, що має бути все повневоленним, бездержавним народом.

Кому з того вийшло більше шкоди — українському народові чи польському, це друге діло. Як прокляття такого зазіхання на чуже добро лишилося одно — на українських землях нема ще вільної України, а в теперішнім укладі сил, нема і не може бути Польщі; натомиць є Москва. Ба що більше, ця Москва через таку протуйкраїнську політику багатьох поляків є не тільки над Дніпром; вона теж сягає аж над Вислу. Так само було прикінці 18-го століття, коли стара Польща падала, таке саме є нині. Прикінці 18-го століття в часі розбору старої Польщі були барські конфедерати і тарговицькі конфедерати, нині маємо полк Матушевського і Рюлемса по одним боці барикади, а Василевську, проф. Лянге і кс. Орлеманського по другім боці.

Що говорив полк Матушевскі в Дітроїті?

В Америці перебуває тепер один із провідних пілсудчиків останніх років в Польщі. Первісний табор Пілсудського мав поважну групу людей, що серйозно ставилися до українського народу, а державне відродження України вважали корисною річю для існування самостійної Польщі. Але вже скоро по приході Пілсудського до влади в Польщі 1926 р., Група пілсудчиків наповнилася крайніми шовіністами та імперіялістами. Вони захопили провід держави в свої руки; вони теж були творцями панцифікації над українським народом та незносивого польського режиму в Західній Україні з останніх років до світової війни.

Одним із таких саме був полк Матушевскі, ніжинський співробітник пюйорської польської газети „Нови Свят“. „Нині полк Матушевскі в опозиції до польського уряду в Лондоні, який по його думці за мало енергійно боронить прав Польщі за посідання Західної України. Полк Матушевскі в перших днях грудня вибрався до Дітроїту та там на засіданні Ротарі - Клубу виголосив промову про небезпеку зросту потури Росії та хто її може спинити. Спинити її всілі — говорив — тільки якась сильна держава у Східній Європі. Полк Матушевскі шукає як Діоген із свічкою в день за тою державою... і не видить ніякої можливої такої сильної держави, а тільки Польщу. „Шож то є ця Східна Європа?“ — питає Матушевскі. „То передовсім Польща. Та дальше на полудні від Польщі Румунія, Угорщина, Болгарія, Туреччина. А дальше на північ Литва, Лотва, Естонія, Фінляндія, Швеція. Східна Європа — то кільканацять країв, заселених понад сто мільонами людей. З тих, Польща мала 35 мільонів. Тому саме Східна Європа, то передовсім Польща“.

У Святім Письмі написано, що є люди, що мають очи і не видять, мають уха й не чують. Полк Матушевскі має очи і на карті східної Європи видить малі держави Литву, Лотву, Естонію, тільки не видить 55-мільонної України. Має уха та не чує, що світ говорить про Україну, навіть про Україну в границях тоїж 35-мільонної Польщі. І думаєте, що найде він спосіб спинити грізний для Європи, а в першу чергу для Польщі, російський імперіялізм? Ледви!

Що говорив проф. Лянге та кс. Орлеманскі в Нью Йорку?

Сказали то саме, що й полк Матушевскі в Дітроїті. Поїхав полк Матушевскі на середній захід Америки в місто проф. Лянге, польського комуністичного соціаліста, професора з Шіка о, так цей, взявши собі до помочі комуністичного духовного польського ксьондза Орлеманського зі Спрінгфілда в Месечусетс прийхав на терен полк Матушевського до Нью Йорку. Проф. Лянге теж виголосив промову. Він громив польських шовіністів, що хотять забирати Західну Україну, до якої Польща не має права, бо вона заселена в подавляючій більшости українцями.

Добре сказав проф. Лянге, подумав би не один з нас, Західна Україна Польщі не належить. Комуж вона належить по думці проф. Лянге? Коли Польща зречеться Західної України, то настане дружба між Польщею та советською Росією, настане приязнь, якої світ не видів. Для проф. Лянге так само як і для полк Матушевського нема у Східній Європі України. По його думці Польща має граничит з Росією, бо й для нього також нема України. „Нема Русі, єст тільки Польска і Москва“, як сказав колись небіщик граф Лешек Борковскі в польській соймі 1861 року.

Різниця між Лянге та Матушевським тільки ця, що Росія Матушевського малаб граничити з Польщею над Дніпром, а Росія Лянге над Сяном. Одні відродили Барську Конфедерацію, другі Тарговицьку. Для одних та для других немає українського народу; ніхто з них не питає за волю того народу, що є ядром та основним каменем Східної Європи. Правда, проф. Лянге називає своє дарування Західної України Росії „самоозначенням західних українців“. Таку великодушність того польського москвофіла славить один український часопис, видаваний найновішим українським москвофілом як взір польської справедливости та прогресивности. Наділі і полк Матушевскі (Докінчення на сторінці 3-тій)

Проф. Лянге та полк Матушевскі в однім шляхецьким фронті

Що говорив польський поміщик Л. Борковскі 1861 року про українців?

По відомій Весні Народів 1848 року, коли теж український нарід пробудився до власного національного життя в Галичині та манифестував самостійність та соборність українського народу спід Росії та Австрії як незалежного народу від москалів та поляків, прийшла ще люта хуртовина в українському національному житті в 1860-тих роках. Владу над Галичиною 1861 року дістали в свої руки воляки, репрезентовані тоді в с е ці л о польськими поміщиками. У-

била Литва козаків, ну, то розбила... Усіляко на війні буває. Та може й не розбила аж так, як хлопство чутки розносить. Ви там не були, то й не знаєте, а в страху очи великі... Я був там не раз...

— Я також був там — перервав чийсь голос з заднього возу. Очи всіх звернулися у той бік.

— Хтож ти такий? — закликав шляхтич. — Підійди но, вашмосць, сюди...

По хвилі підійшов повільно не старий, це козак у сивій сермязі, знужений, немийтий вже довгий час. Одна щока від уст, аж по вуха покриті чорним, припавшим порохом і струпом; під запаланими очима мав чорні у вигляді підкови мішки; порісша щотина борокотих ран на підборіддю й шні. Зліплене засохшою кров'ю волосся цілком вилизло у рану з другого боку голови, там, де було вуха. Ледво волікся, спіраючись на палицю лівою рукою; правий рукав був порожній. Мав і жалюгідний й несамовито-страшний вигляд. Жінота заохкала й від-

схнулася. Зніяковіли мужчини, та й — певно бачивший не одне на своїому віку — старий шляхтич.

— Аlez й розцякували тебе, пане-брате, скажчи... — заговорив він вражений. — Деж то, вашмосць, так?...

— У князюмої полоні — видавши себе нещасливцем, безсилло опустившись на землю.

— Страшний був Ярема, але й литовський князь-гетьман не далеко відійшов. Мене полонили пораненого під Жагаєм.

Скатували, відрубали вуха й праву руку, обважали шматками, щоб кровю не зійшов та й пустили, хлопству на пострах... Щоб бачили й не важились проти панства ворохобитись... Поки силу мав, то йшов, далі люди підняли та й верзуть не знати куди й по що?... Ліпше смерть нехай би мені заподіяли...

— Страшно... І Бог терпить таку жорстокість! — шептали у гурті. Шляхтич понуро смикав себе за вус.

— Ну, а полковник Голота і старшина козацька де поділися? — несміло, наче боячись турбувати каліку, спитав по хвилі.

— Порубаного полковника Голоту півмертвого посаджено на діль, Погинула на палях і старшина. Полоненим козакам голови постинали, а нам десятимо відрубано вуха й руки та пушено на пострах. Так наказав полковнику Донавао? Видавши себе нещасливцем, безсилло опустившись на землю.

— Страшний був Ярема, але й литовський князь-гетьман не далеко відійшов. Мене полонили пораненого під Жагаєм. Скатували, відрубали вуха й праву руку, обважали шматками, щоб кровю не зійшов та й пустили, хлопству на пострах... Щоб бачили й не важились проти панства ворохобитись... Поки силу мав, то йшов, далі люди підняли та й верзуть не знати куди й по що?... Ліпше смерть нехай би мені заподіяли...

— Ну, а полковник Голота і старшина козацька де поділися? — несміло, наче боячись

розі зіталося лиш пара дідів. Говорили це про каліку:

— Моцний Боже! — резонував маленький дідок, що перший почав був заспокоювати жінок. — Скільки таких Беззубків, Беззубків та Беззубків вже є на тій нещасній Україні... Мучили й калічили магнатські пахолки нас, підданців, аж ось і вільному козакові ще гірше... Страшний литовський князь, ой страшний! — хитав дід головою.

— А чував я, що отой князь є внуком нашого, руського князя з Волині, чи правда? — ввернув другий дід.

— Віри не нашої!... Кальвин окаяний! Душу нечистою запропастив, що над кровю своєю так знущається...

— Може й не запропастив, та... магнат! Магнат магнатові все братом буде. Не воювали хіба козаки з його дідом, що православним був?

(Дальше буде).

Великий гетьман литовський, князь Януш Радзивил був внуком славною борця за православ'є, князя Костянтина Острозького (син його дочка Катерини).

КУПИТЕ ВОЄННІ БОНДИ

О.Л. ЛУГОВИП Права автора застережені

ЧОРНІ ХМАРИ ІЗЗА ПРИПЯТИ

Історична повість з часів Хмельниччини.

— Ага! Будемо литвинів тут чекати!... Горло під ніж наставляти? — загомоніли на перебіг жінки. — Не бачили, якими повернулись наші з литовського полону?... І самим на таку муку ждати? Вашмосці що?... Всі ви, кармазинники-шляхта, одним духом на підданців дихаєте, свої чи чужі... — Нерозумні! — гримнув шляхтич. — Не знаєте, що кожного покозаченого шляхтича магнати на паль сажають, шкіру з живого деруть?... Хіба ми, шляхта, мало вже дали людей для України?... А вам нема що страхатися. Сотник Горностаї, ось який пан, та полишив жінку й дітей у своїому маєтку... Не дріжить за нуждені жінки!...

— Хто знає, чи це правда? — не вговкувалися жінки. Шляхтич згорда випростав:

— Ага! Будемо литвинів тут чекати!... Горло під ніж наставляти? — загомоніли на перебіг жінки. — Не бачили, якими повернулись наші з литовського полону?... І самим на таку муку ждати? Вашмосці що?... Всі ви, кармазинники-шляхта, одним духом на підданців дихаєте, свої чи чужі... — Нерозумні! — гримнув шляхтич. — Не знаєте, що кожного покозаченого шляхтича магнати на паль сажають, шкіру з живого деруть?... Хіба ми, шляхта, мало вже дали людей для України?... А вам нема що страхатися. Сотник Горностаї, ось який пан, та полишив жінку й дітей у своїому маєтку... Не дріжить за нуждені жінки!...

— Не Горностаї тільки. Багато козацьких старшин реєстрових мають родини поблизу. Адже наше Полісся дало усю старшину козацьку... Полковників самих зо трицять набереться з нашої польської шляхти. Чого боятися?... Роз-

— Хто знає, чи це правда? — не вговкувалися жінки. Шляхтич згорда випростав:

— Ага! Будемо литвинів тут чекати!... Горло під ніж наставляти? — загомоніли на перебіг жінки. — Не бачили, якими повернулись наші з литовського полону?... І самим на таку муку ждати? Вашмосці що?... Всі ви, кармазинники-шляхта, одним духом на підданців дихаєте, свої чи чужі... — Нерозумні! — гримнув шляхтич. — Не знаєте, що кожного покозаченого шляхтича магнати на паль сажають, шкіру з живого деруть?... Хіба ми, шляхта, мало вже дали людей для України?... А вам нема що страхатися. Сотник Горностаї, ось який пан, та полишив жінку й дітей у своїому маєтку... Не дріжить за нуждені жінки!...

— Хто знає, чи це правда? — не вговкувалися жінки. Шляхтич згорда випростав:

з Історичний факт.

3 листа від українця в польській армії

(3 канадійського часопису „Український Голос“).

Вельможний Пане Редакторе! Навпевно здивується з мого скромного листа. Простіть, що дозволяю собі написати до Вас кілька слів, як український тулач.

Я приїхав до Англії із Росії, із червоного раю, вже минув рік тому. Тут служу в польській армії, хоч сам я щирий українець. Мое ім'я Тома Зуляк. Уроджений в селі Гермаківка, повіт Борщів, в Галичині. Коли червоні заняли Західну Україну, то по якісь часи мене арештували а мою дружину і діти вивезли в північну Сибір і там вони на заслання погинули голодною смертю. О Боже, яка то тяжка смерть. І мені не багато бракувало такою самою смертю згинуть у в'язниці в Нижньому Новгороді. Мені якось Бог допоміг, що я пережив страшні муки, катування і карцери; все те перейшло як ранній туман, і я був звільнений з в'язниці. А щоб врятувати своє нещасне життя, то був змушений вступити в ряди польської армії. Так я й заїхав до Шкоції. Тут був я хорий поважно, майже безнадійно, але якось удалося добрим лікарям врятувати моє життя. Це був англійський шпиталь, але я чувся в нім якби між своїми людьми, тим більше що там була сестра з шпиталю в Торонто. Шкода тільки, що не можу говорити добре і розговоритися з ними, але вони не роблять ріжниць і обходяться з нами як наші, як приятелі.

По році дістав урлоп на десять днів і приїхав до Лондону, щоб його трохи побачити. При тій нагоді я дізнався з п. сержанта С. Давидовичем з Едмонтону і з його милою дружиною. Це була для мене велика радість, це був для мене торжественний день. Вони зараз забрали мене у свій дім, як свого брата і сина України. Кормлять мене українським борщем і іншими прекрасними стравами і кормлять мене рідною мовою і напуюють рідними піснями, бо я голоден рідного слова, бо живу між самими поляками.

Тепер я нахожуся в канадійським клубі, між канадійськими вояками. Вони прийняли мене між себе перебувати в них цілий мій урлоп і я чуюся між ними щасливим. Вони горнуть до мене, хоч споглянуть на мої рамена, але то нічого. І ще тут пізнав я рядового Петра Українця, що товаришує мені на кожній кроці і все мені допомагає. Ми спимо в одній кімнаті і він частує мене канадійськими сигаретками і прекрасною чеколодою, а я оповідаю йому про своє життя і недолю, котру міг пережити цілий три роки. Його добрі родичі живуть в Ендербі, Б. К., і я оце складаю їм щире подяку, що добре виховали свого сина, як правдивого сина України.

Тома Зуляк.

(Докинення зо сторони 2-гої) скі і проф. Лянке це невідродні діти графа Лешка Борковського з 1861 року та його історичної мудрости: „Нема Русі, ест тільки Польська і Москва“. Так думали колись баршчани, так думали колись тарговічани. Одні і другі були непримиримими ворогами самостійності України; одні та другі завели Польщу в склад імперії Ї Величства Катерини Втори.

Самостійна Україна все була, е і буде угольним каменем незалежності і волі всіх народів східної та центральної Європи. Але тільки для тих, що мають очі й видять; мають уха та чують.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

МІЖ СВОЇМИ ЗЕМЛЯКАМИ В АНГЛІЇ

Уже минуло досить часу, як я служу в американських збройних силах. І стільки часу минуло, як я відтятий від американсько-українського життя, від української газети і книжки, як і від активної участі в нашому організаційному житті. Але хоч воєнні події відтягнули мене від цього, то це не означає, що я тим життям не інтересуюся і за ним не тужу.

Та не сподівався, що знайду лік на ту тугу — в Англії. А так сталося, що я стрівся там з українськими людьми — імігрантами. Не багато їх там є, але то цікаве, що заховають українські звичаї та дорожать українською пісню та українськими народними стравами. Тут в Лондоні вони мають мале приміщення, де можна завітати з українськими вояками з Канади, яких тут є по-важне число. Устроюють різні забави та прийняття, як от на Різдва чи Великдень. Цікаве й те, що військова влада ставиться до цього прихильно й ще їм помагає, бо видає спеціальні перепустки воякам на такі забави чи гостинні. І чому не малаб цього робити, коли видно наглядно, що наші канадійські хлопці добрі патріоти і завзято бують. Англіїці нарік культурний. Їм ніщо не шкодить, коли такі вояки видають собі місячні „Новинкарські Листки“, де є побіч гербів та прапорів Британії теж і Тризуб та жовто-блакитний прапор.

Святкували тут ці вояки торжественно навіть і Листопадове Свято. Хоч програма була скромна і не така, до якої звик в Нью Йорку, але проте була розумно дібрана, змістовна, з поважним вступним словом п. Лесювського.

Була промова українця з Волині, що був свого часу постом до польського союму, а який щойно тому три місяці вернув з Сибіру, куди його були вивезли большевики. Говорив про значіння Листопадового зриву, та таких героїських зминів, що звязані з Крутами чи Базарем.

Бесідником був теж і посол до британського парламенту Ріс Дейвіс, добре відомий американським українцям, бо він був теж і в Америці й говорив на українські теми. Він дуже добре знає українські землі, бо їх відвідував. Казав, що кожен політик, що хоче говорити про Україну і українську справу, повинен сам начочно переконатись, як живеться українському народові під різними окупантами, та дізнатись просто від самого народу, чого він собі бажає.

Говорив ще бувший Український Січовий Стрелець про українську визвольну боротьбу з років 1918—20. Три українські молоді дівчини виступили за мандолінами і відіграли вязанку українських народних пісень, а канадійський вояк з

Саскачевану зробив несподіванку своїм прекрасним голосом і співом українських пісень. Англійською мовою промовив летун-старшина Богдан Паньчук, теж з Канади.

Знов по концерті відбулась вечеря з українськими стравами, що їх зготували українські жінки.

Як я тільки прибув до Англії, то зараз відвідав цей Український Клуб. І завдячую це наші „Свободі“. Моя сестричка посилала мені кожного тижня Юкрейніен Віклі, а там були подані ті адреси, в українській та англійській частині. Добре було, щоб інші за це памятали і повисилати ті адреси своїм синам, братам, чи знакомим, що є в Англії. Зайшовши до Клубу між своїх людей, почувашся як от в Нью Йорку в Народнім Домі, чи в „Дністрі“, чи яким іншим нашим товариствам. Тут є і українські часописи (канадійські), а з них знов можна довідатись про ширше наше життя.

Тільки як читаю, що десь щось доброго робиться, то жаль мені, що я так далеко від цього. Але потішаю себе, що і між вояками - американцями можна багато зробити для розголосу української справи. Я їм показую наші газети і різні змінки та пояснюю, до чого український наряд змагає. Я завважив, що українська культура є найкращим засобом для поширення вістей про Україну, бо з культури, якщо кого нею зацікавить, уже легко перейти на політику.

Ще раз подам, щоб не забувати поінформувати наших вояків про те, що й в Англії є українці й українське життя. Кожного з американських українців радо повітають в Англії. А як хто з них зайде до Українського Клубу, так вже не буде журитись нічим і харчами. Найкраще писати по інформації так: Ukrainian Social Club, 188 Cheetam Hill Rd, Manchester, 8, England.

Тома Івасечко, член 361 від. У. Н. Союзу, тепер у летунській фльоті Дядька Сема.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

В. К., Судбури, Онт. — Калатбог вичерпаний. Треба вибирати з тих книжок, що їх оголошується у „Свободі“. А „Русалку“ треба замовляти в накладчиків, а писати до оо. Василія: 22 East 7th Street, New York, N. Y.

Видати мюжнаб не одно, але хто буде купувати?

ЩОБ СПОВНИТИ ЯК СЛІД ОБОВ'ЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСКОГО ОБОВ'ЯЗКІВ СВДІМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВ'ЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БОСТОН, МАСС. Бостонські Вісти.

Базар на святочні дарунки. Наші дівчата, зорганізовані в товаристві Дочки України, уладили ще в місяцю жовтню в церковній салі базар, з котрого дохід призначили на закупно святочних дарунків для наших хлопців, що служать в армії Дядька Сема. Наші люди добре розуміють працю дівчат, численно приходили на базар, розкупили всі предмети і дали добре торгувати. Прибули на що імпрезу теж і українці спо- за Бостону. Крім цього зложили ще жертви на ту ціль такі громадяни: В. Начас \$3, а по \$2 зложили: А. Ульчак, А. Попович. По \$1 зложили: Т. Музика, М. Зварич, Борбозар, Метакас, К. Бортник, А. Гришок, С. Козак, С. Музика, К. Гринюк, М. Вонс, А. Поліщук, М. Мороз, Н. Давискиба, Г. Костецкий, М. Сілінська, А. Довганчук, С. Хомин, І. Купчик, Синків, М. Мигован, М. Шидільська, М. Оверко, М. Шафранська; крім цього по 50 центів: Переходюк, о. Школяр, о. Гончарик, Матеїк, Романюк, К. Хенціцька, А. Смарт, А. Шемета. — Чистого доходу осталося \$159.00, закулено дарунків-вожків і вислано там, де вони нахалються.

Збірка на „Юнайтед Вор Фонд“. Наша громада знана з Бостону у різних урядах. Тому всі наші організації були повідомлені про кампанію на „Юнайтед Вор Фонд“ і вислали від себе дари на цю благородну ціль. Поодинокі громадяни давали там, де працюють, а в нашій церкві о. Володимир Касків в першу неділю листопаду перевів збірку при омо- чни церковних урядників. Вона принесла коло \$80.00 і вислано на призначену ціль як дар від української православної церкви.

Річні збори від. 238. У. Н. С. відбулися в церковній салі 19 грудня 1943. Членство явилось численно, лише не було хлопців, що служать при збройній силі Америки. Предс. М. Мороз, відкриваючи зібрання, пояснив ціль і вивав до праці та жертв. Зі звіту урядників довідалися члени, що відділ закупив державних бондів на \$200, а готувиться щераз тільки дати на бонд Четвертої Позички. З каси внаслідували на потреби Конгресового Комітету \$25.00, а на Ювілейний Дар „Свободі“ \$5.00. До уряду на наступний рік вибрали: П. Мороз, предс., С. Ярон, заст., Г. Вербеліцкий, кас.; І. Виноградник, зас.; Н. Давискиба, секр., А. Прухніцький, заст.

Збірка на вбогих з нагоди Різдва. На празник св. о. Николая, на 19 грудня, після молитви за свободу наших братів, о. В. Касків заголосив у церкві збірку як рідзвиний дар для убогих. Прийшло кількадесят доларів, які бу-

дуть роздані між потребу-ючих.

Протижидівські розрухи. У Бостоні та околиці від якогось часу слідні напасти на жидів, ба навіть розкинено протижидівські леточки. Слідство виказало, що її друкував на власну руку помічник одної друкарні. У Молдон, Маасс., якісь незнані урвители вдерлися на жидівський цвинтар і пониццали набродники; у Кімбрідж хтось кинув на жидівське зібрання камінь через вікно та покличив кілька осіб; в Дорчестер дорослі хлопці почали нападати на жидівських дітей. Поліція арештувала деяких винуватців, але їм нічого не сталося, тому представники віроісповідних груп зішлись на нараду, щоб привинити такі неамериканські прояви хуліганства. Поміч обіцяв дати бостонський посадик Тобен і губернатор Селтонстол. Усу- нено комісар бостонської поліції Тюмолтія, а назначено військового чоловіка Соломона.

Недостача сілгу в нашій околиці спричинила поширення инфлюенци та перестуди, бо погода затепла на теперішню пору.

Українські вояки в Алясці. Володимир Зварич, син наших громадян Григорія й Магди, вступив до фльоти на заклад Дядька Сема, покінчив курс летунства, перейшов сто-процентово іспити і його іменовано першим лютенантом-пільотом та призначено до служби на Алясці. Батьки дістали від сина письмо з повідомленням, що і там служать українські діти нашої Батьківщини Америці. Брат Володимира Евген учиться в найкращій технольо- гічній школі в Злучених Державах і дає надію, що буде по- жадалим громадянином в не- далекої будуччині.

Н. Давискиба.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

АЛТУНА, ПА. — Бр. Неп. Заст. Пр. Богородиці, від. 145, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбууться в не- ділю, 9 січня, в годині 5:30 попо- лудні, в салі церковній. Обов'язком кожного члена є бути на зборях, бо буде звіт за цілий рік і прочитана ухвал на 1944 рік, а на ших зборах можна буде ці ухвали змінити або одобрити. — За уряд: Н. Крамар, предс.; Г. Сеньків, кас.; П. Назарук, секр.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. — Річні збори Тов. Єдність, від. 163, відбууться в не- ділю, 9 січня, в 1. годині попо- лудні, в домі Горожан, 847 Н. Френк- лин ул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до по- лагодження. На зборях буде вибір уряду на цей рік і справоздання кон- трольній комісії. — За уряд: П. Мель- ник, предс.; І. Погучко, рек. секр.; М. Царанич, фін. секр.

ГЛЕСТОНУРІ, КОНН. — Річні збо- ри Бр. св. Івана Хрестителя, від. 138, відбууться в неділю, 9 січня, в церковній галі при Гров ул., то- чно в годині 2. пополуноді. На порядку деннім буде звіт урядників за мину- лий рік і вибір уряду на бжучий. Рівнож мусимо поарантись на ших зборах, що придати належне число нових членів ювілейтові У. Н. Со- юзу. Тому просимо всіх місцевих і позамісцевих членів звітись то- чно на означений час. — За уряд: С. Кунікевич, предс.; Л. Камарик, кас.; С. Кунікевич, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Уряд Бр. св. Арх. Михаїла, від. 209, повідомляє своїх членів і членів, що річні і місячні збори відбууться в неділю, 9 січня, в годині 2. пополуноді, в та- лій церковній. Просимо всіх прийти означений час, щоб кожний по- чув річний звіт, як також буде ви- бр уряду на 1944 рік. Долгуючі члени мають виринати свій довг. — За уряд: І. Лукашенчик, предс.; С. Ярошак, кас.; Г. Гінда, секр.

PHILADELPHIA, PA. БОГОСЛУЖЕННЯ в українській церкві св. Николая на Різдва Христове дня 7. січня вночі 12:30. Попечеріе. Відтак Служба Бо- жа. Вечіря в 8. год. ввечір. Адрес 2210 Wallace St., cor. 22nd St. одні блок від Fairmount Ave. Богослужен- ня на Різдва в Woodbine, N. J., дня 7. грудня в 9:30 ранно. Всіх українців і словян запрошує на рідні Різдяни Богослуження. В церкві наша будуч- ність в Америці. о. Николай Левіцкий.

НАЦИСТИ НАРІКАЮТЬ НА НОРВЕЖЦІВ

СТОКГОЛЬМ, Швеція. (О. Н.А.). — Насіпша до Сток- голму нацистська газета в норвежській мові, „Фріт Фольк“, принесла передову статтю, в якій нацистський автор на- кидается на норвежкий наряд за те, що норвежці замість причуватись правити краєм на основі нацистської полі- тичної філософії, роблять з неї насмішки. І то не тільки радикали й соціялісти, але навіть священство. Поліція ствер- джує, що деякі священники тід- дають тайним організаціям церковній галі на зібрання, вставляються за арештованих саботажників і дають в часі відправ своїм парохіянам тай- ні інструкції.

Газета пригадає норвезько- му народові, що так не го- диться поступати, бо німці у- вважають норвежців за вищу расу як поляків, а вони замість подякувати німцям за держав- ну науку, поступають в такий самий спосіб як поляки.

КУПІТЬТЕ ВОЄННІ БОНДИ

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИКИ В НІМЕЦЬКИХ ЗАВОДАХ.

БЕРН, Швайцарія, (ОНАА). Повсрнувшись з Відня швай- царський подорожний опові- дає, що в німецьких заводах біля Відня нахалиться велике число українських робітників. Їх привезли німці з Галичини і заставили до праці при виробі воєнних матеріялів. Україн- ські робітники живуть в ро- бітничих таборах і є під строгим наглядом спеціальної вій- ськової сторожі.

НІМЕЦЬКО - ЯПОНСЬКЕ НАПРУЖЕННЯ?

МОКВА. — „Війна й робіт- нича кляса“ пише, що між Ні- меччиною й Японією зарисо- вується напруження. Одна дер- жава невдоволена з другої, за- кидуючи їй, що не вела війни так, як вона цього ждала. Япо- нія не використала нагоди, які вона мала, і нині вона подобає на того іздця, що, як каже азійська пословиця, сів на тигра й не може з нього злісти.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

СИМ ДОБРИХ ЯПОНЦІВ.—В одній „лисячій ямі“ на острові Новій Британії загинуло від одної ручної американської бомби сім японських вояків. Американські вояки в наступі наперед задержуютьс, аби побачити, чи з них котрий ще не живе.

DO VІDІЛІВ У. Н. СОЮЗУ В СТЕЙТІ КОННЕКТИКАТ! Повідомляемо, що ОКРУЖНІ ЗБОРИ всіх відділів У. Н. Союзу зо стейту Коннектикат відбууться: В НЕДІЛЮ, 30. СІЧНЯ (JANUARY 30, 1944) В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ НА ПАРК СТРІТ, NEW HAVEN, CONN. Збори зачнутьс точно в год. 2. пополуночі. Усі відділи повинні обов'язково прислати своїх пред- ставників на ці збори. На зборах буде обговорена спра- ва 50-літнього ювілею У. Н. Союзу. Цю справу пред- ставить член чоловічого ексекютивного комітету У. Н. Союзу, який приде на збори. Також у справах органі- заційних буде промовляти організатор У. Н. Союзу А. Маланчук. Окружний Комітет Відділів У. Н. Союзу.

У ЦІ ЧАСИ, КОЛИ ЗАХІДНІ ДЕМОКРАТІ в боротьбі проти тоталітарних диктаторів шукають способів мирної співпраці народів і держав, одною з книжок справд на час є книжка про Україну, її минуле й сучасне: „ІСТОРІЯ УКРАЇНИ“ проф. МИХ. ГРУШЕВСЬКОГО в англійському переводі: A HISTORY OF UKRAINE By MICHAEL HRUSHEVSKY СТОРІН 629 4 КАРТИ (мапи) PRICE \$4.00 Для замовлення виріте понижчий купон і зашліть зо замовленням ДО КНИГАРНІ „СВОБОДИ“, Р. О. BOX 346, JERSEY CITY, N. J. Посилаю осьтут _____ доларів моні-ордером (чеком) і прошу прислати мені _____ примірників Історії України проф. Михаїла Грушевського в англійським перекладі. Ім'я _____ Адреса _____ Місто _____ Стейт _____

І ЦЕ БОМБИ, АЛЕ БОМБИ МИЛОСЕРДЯ.—У середні цих бомб містяться не ви-бухові матеріяли, а медичні припаси. Американські летуни скинуть ці бомби військам п'ятої альянтської армії, що воюють на важко доступних горах в Італії.

МАРКІЯН ШАШКЕВИЧ НА ОСНОВІ ВЛАСНИХ ЛИСТІВ

(Докінчена)

Маркіян дякує Василевському за те, що запропонував йому зайнятися переглядом і упорядкуванням архіву та книгозбірні в Дикові, однак не може негайно вийти до праці, бо невідомо, чи тільки за 2 тижні почне свою роботу. В 3 листах до Михайла Козловського, приятеля поета, пізнаємо Маркіяна, як письменника, патріота та ентузіаста рідного письменства. Правда, деяке місце займають там теж і приватні справи, а саме в першому листі. Поет любить широким своїм доглядом та його родичів, і тому довго чекав вістки від них, щоб почути про їх гірке життя, але, на жаль, не одержав нічого. І тому свій сум і тугу за ними виливає в своїм листі та прохає вибачення за свою ширість і ніжність, з якою лише, немаче парубок до милої, а чому? Бо в нього щире серце, «яке ще не здерев'яло, що знає в собі життя, що тьохкає тьохканням левспунцим до тих, що горюють і не сміялись, но холодом дунули на него...» — блакуало, мовлю, і вносилось бідне моє серце, аж спочило на твоїм сердці припичником солодким, аж виплакали очі тугу на твоїм груді, аж сплилася душа моя з душею твоєю, як ся сплавляють води тнучкой Лимниці з водами Дибстра великонного». Одним словом поет вірить у щирість приятеля, що його братом називає, бо в нього добре серце. Далі маленьке місце на приватні справи про те, що сусід обіцяв йому корешть пшениці, але поет прохає тільки чертку, про поїзду до Львова, про сукню Теклоні, про поїзду до Деравні до чоловікового тестя, про те, що поет купив рукавички для рідного приятеля, але не купив черевичів, бо забракло грошей. У присіпці до листа додає М. Шашкевич по-польськи, що лідич Василевський має видавати часопис і прохає Маркіяна на референта українських справ. До цього першого листа підходить близько у другий лист до цього самого М. Козловського, а підходить він своїм тоном щирим і почуванням ніжним та великим і тїєю поетичною мовою, якою вмів Маркіян писати. Але теж і різниця, бо в попередньому листі виступив М. Шашкевич як лірик, самітний і нещасний, що його люди не розуміють і заморожують його надії та благородні змагання, що йому судилося горе й нещастя та «студена доля».

А тут уже бачимо М. Шашкевича як поета-громадянина і патріота, ентузіаста та звеличника рідного слова та, здається, першого в нас соборника на ґрунті рідного письменства. Поет одержав збірника Е. Гребінки «Ластівка» та поєзіє А. Метлинського, посилає їх М. Козловському, захоплюється ними, поетично аналізує їх зміст та ідейність. Поет свідомий тут і їх високого післаництва й свого власного і так відзивається до свого лютого адресата: «От так, братику! Потішся з ними, полюбуйся, пожурися і поплад, а небавам назад їх до нас пришли. Колись може декий знайшов жемчуг, що мать наша Русь розрознила, заховай, або до нас передай: все то разом нанізане вчинить великим сяючим намистом для шії пішної цариці. Може з моїх нісенітниць знайшовсь дещо, пришли мені, щоб я передав Головацькому, може йому ся дещо знадобит». Серед важкої праці та клопотів буденного життя, поет під впливом творів надніпрянських поетів набирає охоти сам

писати й видавати, хоче розбудувати храм рідної культури, тому теж прохає приятеля, щоб передав йому загублені його твори й інших авторів, бо тоді поети передали рукописи своїх творів до перчитання, рідним і знайомим.

Далі згадує М. Шашкевич і про твори Квітки-Основяненки і дуже ними захоплюється, більш, ніж попередніми, а квітці додає до цього приватні справи, а саме, що мали сини здоровий і що на св. Миколая будуть його христини, на які запрошує поет приятеля на кума. Третій лист до М. Козловського дуже короткий. З нього дізнаємося, що він не відважав поета, і за це легенько докоряє поет йому, а найбільш за те, що не приїхав на христини й тому, навіть Русина не було, якби го до хреста святого потримав». Посилає приятелю твори Квітки, й прохає повернути позичені недавно твори Метлинського й Ластівку Гребінки та прислати твори поета, бо вони йому потрібні.

Так представляється нам М. Шашкевич на основі своїх листів. Збираючи все разом, скажемо: М. Шашкевич — це ніжна, щира, чесна вдача, ідеальний муж, син і брат, що любить уся свою родину, підтримує з нею звязки, відвідує її, робить їй подарунки та послуги. Мало в нього веселості й бадьорості, а більш суму й пригноблення, бо сумне й важке було його життя.

Це людина ввічлива й культурна, високоморальна й добряча, чутлива й вразлива на своє й чуже горе, а при цьому самітний і мрійник, що любить природу, самоту й спокій та тишу, що погано почував себе серед львівських мурир, немаче справжній в'язень. Ця характеристика згідна теж з тим, що написали про М. Шашкевича його сучасники: приятелі, знайомі та його найближча родина. Напр. його сестра Олія, замужня Сметанова, в листі до Маркіянового сина Володимира, так характеризує свого брата Маркіяна: «... був добрий, мав серце з посвятою для других. Природа була досить ласкава для нього, обдарувала його розумом і добрим серцем, але не треба його вихвалити, бо, як він сам писав: «величається. Чоловіче, умот твоїм, як день світлом, забувши же то має від сонця». З цього бачимо, що Маркіянова сестра зазначає його скромність і простоту, а далі підкреслює його велику любов до волі такими словами: «Як вступив він до семінарії, тільки тоді почалася його-недоля. Він думав, що як його дух свобідно ширяє: попід небо, то знову поринає в пупро землі, так і з тілом вільно, а це інше діло...» Так пояснює вона про-

FOR VICTORY

BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 155, подає до відома, що на річних зборах 10. грудня вибрано таким уряд на 1944 рік: І. Будник, предс.; І. Курник, заст.; В. Дринич, касс.; І. Воробель, заст.; М. Чумер, фін. секр.; П. Шувалов, прот. секр.; Н. Колотій, Д. Федичини і П. оловчик, контр. комісія; Л. Душля, І. Сетник і М. Чабрак, наад. хор; І. Цегренка, господар. Збори будуть відбуватися в другу п'ятницю по першій, в галі Нар. Дому, 766 Стейт ул. — За уряд: І. Будник, предс.; В. Дринич, касс.; М. Чумер секр. 343 Laurit St., Perth Amboy, N. J.

РІОНДЕУОІТ, N. Y. — Збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 289, відбуваються в неділю, 9. січня, в годині 2. пополууді, в Укр. галі на Норт Гудман. Просимо членів прийти на ці збори на означений час, бо маємо важкі справи до пологодження. На річних зборах вибрано таким уряд на 1944 рік: Д. Коритко, предс.; І. Януш, касс.; В. Гусар, секр.; А. Усар і Софія Коритко, наад. хорів.

РАЧЕСТЕР, Н. Я. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 367, відбуваються в неділю, 9. січня, в годині 2. пополууді, в галі церковній. Просимо всіх членів прийти на збори, бо буде звіт про діяльність і багато інших важких справ. Щобі акція відвідувачів справ. Щобі акція відвідувачів повинні організувати назначену роботу нових членів. Висуньте своїх дітей, музик і приятелів. — За уряд: М. Сорухей, П. Лиско, Р. Dmytriv, 48 Sullivan St., Rochester, N. Y.

КЧЕСТЕР, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 352, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в неділю, 9. січня, в годині 2. пополууді, в Ukrainian American Catholic Citizens Society, Second & Thirtieth St. Просимо прийти на ці збори, вислухати звіту, поагодити важкі справи та вибрати уряд на 1944 рік. — За уряд: В. Діаковський, предс.; М. Окуєвський, касс.; М. Гавриляк, секр.

ГАМТРАК, МШ. — Повідомляємо всіх членів і членіць, що збори Тов. ім. Маріяна Шашина, від. 98, відбуваються в неділю, 9. січня, в Укр. Дем. Клубі, 2376 Грейлїт ул., в годині 1:30 пополууді. Просимо всіх членів прийти на збори, бо буде звіт про діяльність і багато інших важких справ. Щобі акція відвідувачів повинні організувати назначену роботу нових членів. Висуньте своїх дітей, музик і приятелів. — За уряд: М. Сорухей, П. Лиско, Р. Dmytriv, 48 Sullivan St., Rochester, N. Y.

някій платні, як про це виразно та великим жалем та огірченням згадує його сестра Юлія у згаданому вже листі. Тому теж називає його життя справді страдницьким, а про його недугу висловлюється так: «так важко хорів, що вже ані не бачив, ані не чув, а ще жив».

Мова листів поетична й гарна, різноманітна, оживлена й прикрашена поетичними виразами, порівняннями, епітетами, а головним чином чуттєва, як це бачимо в листі до дружини, або до М. Козловського. Правда, є теж у ній і гвіркові слова й форми, але вони не вражають прикро, в них є власна, своєрідна краса. А побіч цього бачимо в Н. листі до М. Козловського безсумнівний вплив надніпрянської мови.

Євген Грицак.

ДІТРОІТ, МШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбуваються в неділю, 9. січня, в годині 2. пополууді, в Укр. Амер. Осередку, 2806 Мар-пендер ул. Просимо членів прийти на збори і привнести в дарунок для наших славної організації в П 50-літній ювілей морих членів. — П. Андрушків.

РАЧЕСТЕР, Н. Я. — Сестр. Рожд. Пр. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбуваються в неділю, 9. січня, в галі церковній, в 3. год. пополу. точно. Просимо членів прийти на означений час, бо є важкі справи до вирішення. Буде читання статуту, і зарпещення нового уряду. На річних зборах вибрано уряд на 1944 рік: Явдокія Геруля, предс.; Анастазія Восіковська, заст.; Марія Хомак, секр.; Катерина Андрусів, заст.; Анастазія Ризак, касс.; Анна Хеміляк, заст.; Софія Гурман, Катерина Олександрівна, заст.; Анна Волка, заст.; Анна Бояків, заст.; Анна Бояків, заст.; Марія Тарасівна, заст.; Анна Лялька, до пратора Анна Стріасів, заст.; Анна Павляк, до амер. пратора Марія Попович, заст.; Катерина Шур-Остїна Лиса, опосадина галі Ташіана Гарбуз. Просимо всіх членів прийти на означений час. — За уряд: Катерина Олександрівна, предс.; Анастазія Грицак, касс.; Марія Хомак, секретарка.

МІЛТОН, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 182, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбуваються в неділю, 9. січня, в годині 2. пополууді, в галі парохіальній, 48-47 Гові Еск, Пасаді. На порядку дня є важкі справи, тому кождий член обов'язково повинен явитися на збори. — О. Боднарчук, предс.; Г. Ясків, секр.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. — Подаємо до відома членів Тов. Любов, від. 45, що місячні збори відбуваються в неділю, 9. січня, в годині 2. пополууді. Просимо членів прийти на збори на означений час, бо є деякі справи до оаолодження. Багато членів легковижить плачевні місячні вкладки тождо; що кождий, тому кождий член обов'язково мусить точно платити щомісяч. — М. Дубас, предс.; А. Аграсім, касс.; Т. Малик, секр.

ГОЛІОК, МАСС. — Річні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 52, відбуваються в неділю, 9. січня, в годині 1:30 пополууді, в Литовським Клубі, 330 Парк ул. Просимо всіх членів і позамісцевих членів прийти на час, вислухати звіту уряду і контр. комісії на 1943 рік. Буде звіт уряду на 1944 рік і інші важкі справи до пологодження. Маємо взяти активну участь у святкуванні 50-літнього ювілею У. Н. Союзу та придбати акційні облиги нових членів. — За уряд: І. Процишин, предс.; І. Рабець, касс.; Д. Хрупаїк, секр.

СТЕІНЛЕТОН, Н. Я. — На річних зборах Бр. св. Арх. Михаїла, від. 211, 11. грудня вибрано таким уряд на 1944 рік: Н. Масковита, предс.; І. Геба, заст.; Т. Соколовський, секр.; Н. Стробилянський, фін. секр.; М. Бабій, заст.; Д. Фостік і С. Двора, контролори; Г. Кравчук і П. Ял, наад. хор; І. Геба, господар. маатву; М. Каралюк, дворнич. Просимо членів приходити тождо щомісяч на збори та платити свої вкладки. Збори відбуваються в другу суботу по першій, в 7:30 ввечір, в церковній галі, 35 Варен ул. Просимо догуючих членів заплатити свій довг на наступних зборах 15. січня, бо інакше будуть суспендовані. За уряд: Н. Масковита, предс.; Г. Манастірський, касс.; Т. Соколовський, секр.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. ім. Д. Вітосковича, від. 375, відбуваються в неділю, 9. січня, в галі А. У. Горожан, 847 Н. Френклін Іл., тождо в годині 12:30 пополууді. Визнаємо місцевих і позамісцевих членів прийти на збори, бо є важкі справи до пологодження. Догуючі члені мають заплатити свій довг, бо інакше можуть бути суспендовані. — І. Харамбура, предс.; С. Пилук, касс.; В. Білаєв, секр.

ШІКАГО, ІЛ. — Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбуваються 9. січня, в годині 12:30 пополу., в Ukrainian American Civic Center Hall, 845 North Western Ave. Просимо догуючих членів прийти на збори і заплатити свій довг, бо інакше будуть суспендовані. Уряд на 1944 рік: Г. Бобік, предс.; М. Феліпський, касс.; В. Пилипів, секр., 849 N. Leavitt St.

МОНЕСЕН, ПА. — Повідомляємо членів Бр. св. Ап. Петра в Павла, від. 338, що місячні збори відбуваються в неділю, 9. січня, в годині 2. пополууді. Просимо всіх членів прийти на збори, бо китр. комісія здасть звіт. Також просимо догуючих членів прийти і заплатити свій довг. Уряд на 1944 рік: І. Фаль, предс.; П. Янковський, касс.; М. Куць, секр., 415 Motheral Ave., Monessen, Pa.

NEW YORK, N. Y.

HELP WANTED MALE

ПОТРЕБНО токарів (lathe operators) і робітників. Досвід не потрібний! Военна фабрика 127 Water St., N. Y. 2nd floor.

КЛІВЛЕНД, О. — Тов. Запорозька Січ, від. 251, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в неділю, 9. січня, в галі по. Ст. Божий великий. Присутність кождого члена кождого. Буде звіт секретаря і контр. комісії за рік року і вибір уряду на 1944 рік. — За уряд: Я. Янівський, предс.; Л. Пауца, касс.; Р. Керн, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Урад Бр. Сошествія св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів, що річні збори і вибір уряду відбуваються в неділю, 9. січня, в годині 2. пополууді, в галі де значаєво. Невнявшиє члені заплатити кару 1 дол. а урядник 2 дол. — Уряд.

ВІНСАКЕТ, Р. АЙ. — Тов. ім. І. Франка, від. 241, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в неділю, 9. січня, в годині 8. ввечір, в галі від ч. 74 Герис Еск. Обов'язком кождого члена є явитися на ці збори; невнявшиє члені заплатити кару. Уряд на 1944 рік: А. Камфонік, предс.; Ф. Комфонік, касс.; Д. Лукінський, рек. секр.; С. Бардачевський, від. секр.; К. Ферман, П. Демух, конт. комісія; С. Пригарський, П. Стрик, наад. хор; М. Шенгор, хор; В. Барнілок, даерник. — Уряд.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. — Тов. Мир, від. 324, повідомляє, що річні збори відбуваються в суботу, 8. січня, в домі Укр. ромади при 23 і Бан ул., в 8. год. ввечір. Кождий член повинен бути на цих зборах, вислухати звіту за шій рік, обдумати і вирішити справи на будуче та вибрати уряд на 1944 рік. — О. Горохиский, предс.; П. Максимонич, касс.; М. Туркот, секр.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. — Бр. св. Володимира, від. 286, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в неділю, 9. січня, в год. 7. ввечір, в У. Н. Домі, 181-183 Флїт ул. Просимо прийти і вирішити свої довги, вибрати новий уряд на 1944 рік і поагодити інші важкі справи. — За уряд: В. Челак, предс.; Т. Закавич, секр.

ГІДСОН, Н. Я. — Бр. св. Йосафата, від. 477, повідомляє до річні збори відбуваються в неділю, 9. січня, в галі Святої парохіальної галі, 29 Сант Секонд Ст., зараз по Ст. Божий; Просимо всіх членів прийти на збори. — Л. Годованський, предс.; М. Кіряк, касс.; І. Лисогір, секр.

ГАРВЕЙ, ІЛ. — Тов. ім. Т. Шевченка, від. 335, повідомляє, що місячні і річні збори відбулися 12. грудня і вибрано таким уряд на 1944 рік: Н. Гудул, предс.; А. Бубен, фін. секр.; А. Кохарецький, касс. Місячні збори відбуваються в У. Н. Домі, 14832 So. Page Ave. в другу суботу по першій, в 2. годі пополу. Антія Бусен, секр., 14829 Winchester Ave., Harvey, Ill.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Річні збори Тов. Зап. Січ, від. 234, відбуваються в суботу, 8. січня, в годині 7:30 ввечір, в сазі У. Н. Лому, 214-216 Фултон ул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо є дуже важкі справи до пологодження: буде звіт уряду і контр. комісії з діяльності на 1943 рік, як також буде вибір уряду на 1944 рік. Член, що не явиться на річні збори, підлягає капі згідно з ухвалою. За уряд: П. Сташко, предс.; І. Плат, касс.; С. Могіла, секр.

ГОІНСТАВІ, О. — Бр. св. Ізая Хреститель, від. 290, повідомляє, що місячні збори відбуваються в неділю, 9. січня, в У. Н. Домі, 525 В. Рабен Еск., в годині 4. пополууді. Просимо всіх членів прийти на ці збори та привнести з собою хоч по одному новому членові, щоб тим зачати ювілейний рік У. Н. Союзу. — За уряд: І. Бріан, предс.; М. Мушніський, касс.; І. Павловський, секр.

ГЕРКІМЕР, Н. Я. — Тов. Запорозька Січ, від. 192, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбуваються 9. січня, в годині 2. пополууді, в У. Н. Домі. Уряд на 1944 рік: К. Довжанок, предс.; М. Кошківник, касс.; М. Політло, секр.; М. Міхальський, М. Гось, контр.; К. Ліпшиский, Ф. Треніт, оад. хорів. — М. Політло, секр.

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН

І ЛИШЕ ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ

KANAI KAIN

GENERAL HOME

433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.

Phone: EPerth 4-4846

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга шира і чесна

383 Morris Avenue, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J.

Phone: EEssex 3-5347

ІВАН БУНЧО

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

заряджує погребам по ціні так низькій як \$150.

ОБСЛУГА НАРКРАЩА.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th St., NEW YORK CITY.

Rignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7861

ПЕРШІЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛЬФІЮ І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.

Tel. MARKET 1320.

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимаєсь похоронами в БРОНХ, БРОКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦІХ

129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 Prospect Avenue, (cor. E. 155 St.) BRONX, N. Y.

Tel.: MEtrox 8-6577

ТАРЗАН, ч. 898. Джунглева стратегія.

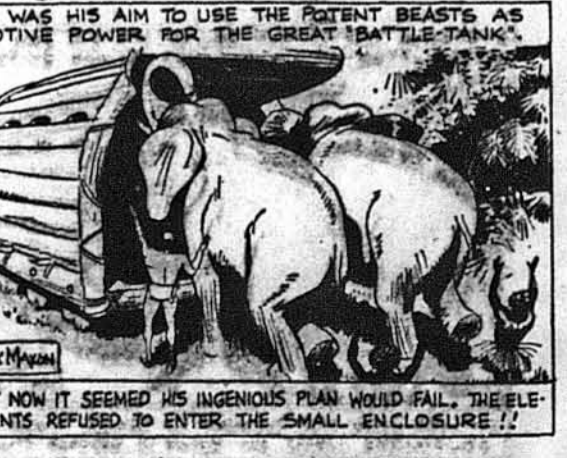
Тарзан знову пропав зо своєї бази в джунглі. В годину пізніше воики закличали з перестрахи.

Проти них ішли два слони. Але на верху одного з них сидів Тарзан і кликав до них:

„Не бійтеся! Слони наші приятелі! Робіть, що вам прикажу!”

Він мав план ужити дужих звірів посунути великий „боевий повз”.